

REDACȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

ABO MENTUL

Pertru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4, de un
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pertru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte în rețeaua...

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1 p. garmod: prima-data
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare puț
cătuna.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 26.

PASIVITATE ORI ACTIVITATE?!

Pasivitatea decretată la 1869 în vestita adunare dela Miercuria a cumpenit pe Români din Ardeal, ca trei-zeci de ani să nu ia parte la alegerile electorale. Marele Șaguna și oamenii lui luminași n'au fost de părerea aceasta. Ce s'a hotărât însă de cel mai mulți, a rămas așa zicând lege. Cine a ținut deci să fie socotit că face parte din partidul național român, nu s'a pus candidatura, dar dintre alegătorii până în ziua de azi s'au dus cu gramada la alegeri, votând pentru Unguri. Pentru că pe d'oparte partidul nu era atât de tare încheșat în cât porunca dată să fie sfântă pentru toți Români, pe de altă parte ademenirile de tot felul și înfricările selbatice au înluruit și ele asupra marelui mulțimi a sătenilor români.

Sub domnia nemiloasă a lui Tisza, Români din Ungaria și Banat au hotărât să nu mai lupte nici ei în alegeri.

Să punem însă mâna pe inimă și să întrebăm: Poporul urmat-a el în astă privință sfatul fruntașilor? Cine dintre noi n'a văzut oare sute și mii de alegători români mergând la alegere, duși fiind de notari și primari? Indesebi în comitatul Aradului, unde sunt cercuri electorale curat numai românești, nici nu s'ar fi putut ține alegeri fără Români. Și s'a întâmplat ca fruntași deputați în conferința națională, a doua zi după sosirea lor dela Sibiu, unde s'a hotărât pasivitatea, s'au dus și au presidat încă alegerea — unor candidați Unguri, se înțelege.

Nu vom zice însă, cu toate acestea, că rău am făcut când am hotărât să nu mai luăm parte la alegeri nici noi. Ori cum a fost, hotărârea am luat-o cu toții, în frățescă înțelegere și a dojenii numai pe aceia am putut, cari nu au cinstit hotărârile luate la Sibiu.

Pecat am săvârșit însă, dacă în starea politică de azi am urma să stăm și pe mai departe cum stăm de vre-o patru ani încoace. Conferințe naționale nu mai putem întruni la Sibiu. Ear să nu facem nimica până ce stăpânirea nu va retrage poruncile, prin cari a desființat conferințele și comitetul național, ar fi a da dovada celei mai cumplite sărăcii sufletești.

Va trebui deci să ne sfătuim ce e de făcut în fața alegerilor ce se apropie? Noi, cei din Ungaria și Banat, va trebui indesebi să ne întrebăm: dacă e bine să rămânem pasiviști acum, după ce au fost înălțurate piedecile din trecut, și prin noua lege (despre judecătoria Curiei) s'au sporit alegătorii și se dau oare-cari

garanții, că nu se vor mai petrece orgiile electorale din trecut, cel puțin nu fără a fi pedepsiți cei păcătoși?!

În curând ne vom spune părerile în privința atât a felului cum am pute să ne sfătuim, cât și în ceea ce privește luptele electorale.

Acum vrem numai să stăm de vorba puțin cu „Telegraful Român“, care în numărul său de la 4 Iulie „cutază a proroci, că în scurt timp „Tribuna Poporului“ va agita pe față pentru participare la alegere“.

De unde își ia foaia sibiiană duhul de proroc, e treaba ei. Ceea ce putem răspunde este, că noi da, vom arăta scăderile atât ale pasivității, cât și ale activității și cum în totdeauna am respectat votul majorității, așa și în această chestie vom agita în înțelesul hotărârilor ce vor lua frunțași.

Că acești „frunțași“ nu pot să fie însă singuri „conducători“ la cari face aluziune „Telegraful“, de sine se înțelege. Să te numești „conducător“ numai în virtutea luptelor din trecut, nu merge. Conducător este cel ce stă în fruntea unei acțiuni oare-cere, ce se pornește pentru un viitor mai fericit. Ear în privința asta „conducătorii autorizați“ dela Sibiu chiar dacă în cei patru ani din urmă n'ar fi dat măsura capacității lor, tăcerea ce păstrează în fața întrebărilor hotărâte ce le-am pus, este un răspuns, care desigur a lămurit deja pe toți câți nu s'au dispus a da partidul pe mâna d-lor Coroianu-Daianu. Ear noi așa știm, că numărul acestora e covârșitor.

Și până la deplina lămurire, suntem datorii a serie și a lucra așa fel, ca cei cu drept la titlu de „frunțași“ să grijească în toate părțile, pentru că în listele electorale să fie înscrși toți Români cu drept ași spune cuvântul și ași da votul când e vorba de însași soartea neamului. Pentru că fie că am hotărâ și mai pe departe pasivitatea, fie că ne-am rostit pentru intrarea în alegeri, grijea de căpetenie trebuie să ne fie a ave la îndemână o armată mare și bine disciplinată.

Atragem toată luarea aminte a tuturor Românilor să aibă grije, ca nici unul din cei cu drept de alegere să nu fie șters ori neluat în lista electorală.

Potrivit legii, pe viitor au drept de alegător și cei ce nu au plătit darea! De ert începând și până la 25 a lunii curente lista alegătorilor trebuie să fie expusă spre vederea tuturor în sala primăriei. Cine nu ar fi pe listă, să ceară îndată înscrierea în lista electorală.

Metropolitul Mihályi este ținta unui atac nu se poate mai ungușesc din partea lui Bartha Miklos, șovinistul selbatic dela „Magyarország“. Il atacă anume (în n-rul dela 6 Iulie n.), pentru că ajutorul de stat pentru preoțimea gr. cat. română l'a pri-

mit numai cu observații și cu oare-cari reșerve, pe cari le face în circularul ce a dat zilele acestea către preoțime.

Șovinistul necumpătat îl presiintă atât pe I. P. S. Sa dl metropolit, cât și pe subalternii sei și întreaga preoțime, ca pe un dușman al țerii, iredentisist, căror în loc de ajutor, voinicosul Kossuthist le-ar da — temniță! Peste tot îl învinuște, că face polițică, ca și când prelaților le-ar fi oprit a ave păreri politice, ori ar fi lege că polițică prelaților români nu poate fi de cât după placul șovinistilor strechiați ca Bartha Miklos.

DIN ROMANIA

Dela Curtea Regală.

Eată răspunsul dat de M. Sa Regele comisiei care l'a presintat Adresa Senatului:

D-le președinte,

D-lor Senatori,

Salut cu o vie mulțumire pe reprezentanții Senatului cari s'au grăbit, ca în fiecare an, a-Mi rosti sentimentele sale de devotament și credință.

Mărturisirea acestor sentimente pe cari Țara Mi-le dovedește cu imbelșugare cu ori ce privilegiu o privesc ca o răsplătă pentru neschimbată dragoste ce am închinat scumpul meu popor, ale cărui pășuri ating de aproape inima mea.

Cu adâncă măhnire vedem anevoiasa muncă a agricultorilor zădărnici și nevoile la cari vom fi expuși în cursul acestui an prin nimicirea unei părți însemnate a recoltei.

Nădăjduiesc însă, că prin măsurile înțelepte și energice și cu lămurat d-voastră sprigin, atât de trebuincios în împregiurările de față, guvernul meu va pute preîntimpina multe din greutățile ce apasă asupra noastră.

Foarte mișcat de modul călduros și de cuvintele măgulitoare cu cari Senatul încheie Adresa sa, vă mulțumesc încă odată din suflet pentru bunele urări aduse Reginei, Mie și Familiei Mele.

Chestiunea națională în parlamentul român.

În ședința dela 17/29 Iunie a Senatului României vorbind asupra adresei la Mesagiul Regal, dl P. Aurelian, fost prim-ministru, a atins și chestia națională, spunând următoarele:

S'a răsturnat guvernul d-lui Sturdza pe chestiunea națională; — așa s'a zis. Până azi nu s'au dat dovezi pozitive de imputările ce s'au făcut acestui bă bat de stat. Să-mi permiteți să vă spun că chestiunea națională va veni în parlament, căci trebuie să vie; nu se poate lăsa ca să planeze asupra unui om politic din România, această gravă și imensă acușățiune că a fost capabil să trădeze neamul.

Ați exploatat acea chestiune, s'a făcut acea sdruncinare de care vorbia dl prim-ministru și sdruncinarea a provocat retragerea d-lui Sturdza, care după mine rău a făcut că s'a retras pe acea chestiune și rău a făcut că a retras partidul liberal dela guvern; trebuia până în cele din urmă să ia răspunderea. Il privește ceea ce a făcut; trebuie să aibă motive proprii, n'am putut să vorbesc cu d-lui ca să le știu, dar partidul liberal s'a retras fără vreme dela putere. Dar chestiunea s'a exploatat. Nu se putea exploata oare și chestiunea dela

Slatina? Nu de noi aceștia, mai bătrâni mai domoli și mai pacnici, dar cei tineri când aud că se întâmplă un omor de oameni, din o tăietură de sabie dincolo peste munți tremură carnea pe noi că un frate a fost ciopârțit de sabia unui jandarm; aici o să rămânem reci? căci nu e ciopârțea, e moarte de oameni, sunt 15—20 de cadavre rămase pe câmp. Se putea exploata chestiunea și vă rog să credeți pe cuvânt că era o armă puternică spre a vă face ca a doua zi să cădeți dela guvern. Dar partidul liberal nu a voit să creeze dificultăți Statului român și nici eu nu tratez chestiunea aceasta.

Am atins chestiunea națională și asupra acelei chestiuni eu sunt dintre aceia cari sunt de părere că trebuie să fim mai puțin limbuți; să tăcem și să facem ceva dacă putem. Dacă nu, să lășăm oamenii în pace. Nu avem nici dreptul, nici căderea să ne amestecăm în trebile altora și după cum nu admitem ingerința ori-cărui alt stat în trebile noastre nu putem admite ingerința Statului Român în ale altora; să facem ceea ce se poate face dela frate la frate, fără să înlurim asupra trebilor altor state.

Cât timp am fost în parlament — și am fost dela 1877 în permanență, — chestiunea aceasta a fost agitată; nu mi-am permis să o ating de cât în treacă. N'am îndrăsnit, vă mărturisesc. Mi am zis că chestiunea în sine prea e mare, prea e politică ca să o luăm în discuțiune într'un parlament român. M'am ferit ca de foc. Alții mai curajoși au atacat-o în față și au plătit scump această îndrăzneală. Între aceia sunteți și d-voastră. V'ați ridicat și ați luptat pe toate căile spre a face să cază guvernul d-lui Sturdza, întemeindu-vă pe chestiunea națională. În cele din urmă dl Sturdza s'a retras, și din nenorocire odată cu d-sa și partidul liberal a fost înlăturat de la guvern. Vom cerceta cu o altă ocaziune această chestiune importantă.

V'am spus și mențin că o să vină chestiunea națională în parlament, trebuie să vină; dar acum fac numai întrebarea: de când ați luat puterea, făcut-ați ceva în chestiunea națională? Ați provocat retragerea d-lui Sturdza pe chestiunea națională. Foarte bine; dar ce ați făcut d-voastră în această chestiune? Ați uitat-o, ați pus-o sub obroc! Lăsați să se creadă că v'ați servit de această chestiune ca de o armă de restituire pe care, după ce v'ați servit de ea, o aruncați.

Ei domnilor, vă jucați cu focul; sunt chestiuni cari nu se pot agita fără pericol. Și din momentul când ați agitat-o, domnilor miniștri, să ne dați voi să vă întrebăm: ce ați făcut cu dăna? Nu zic să ne spuneti acum, dar noi ne vom face datoria să ridicăm această chestiune când vom crede de cuviință și atunci va trebui să ne arătați cum ați rezolvat această mare chestiune, trebuie să vă roștiți, căci este cu neputință ca să se păstreze tăcerea în asemenea mari chestiuni.

D'ale Slovacilor.

Adunare poporală. — Vorbitorii. — Șicane ungușești.

Duminea trecută, 2 Iulie n., Slovacii au ținut a doua adunare poporală, anume în Turceansky-Sv. Martin, centrul comitatului Turocz și al vieții naționale a Slovacilor peste tot. Vremea fiind proastă de tot, nu s'a putut ține afară, pe câmp, precum era plănuit, așa că lumea s'a întrunit în sala de teatru a casei naționale „Dom.“

Afară de aceasta, precum se plânge ziarul slovac „Nár. Noviny“, fibirul Uj-

helyi numai Sâmbătă la amiază a făcut cunoscut convocărilor, că nu se împotrivesc adunării, astfel că lumea, pățită prin experiență, n'a putut fi încunostiințată despre permisiune. Și încă de o necuviință se plânge ziarul: la anunțarea prin scris a convocării slujbașul suspensiv n'a răspuns tot prin scris, ci a chemat pe unul din convocatori, să-i facă cunoscut.

În ciuda acestora, pe o ploaie tare, s'a adunat peste o mie de oameni din loc și împrejurimi, astfel ca atât sala cât și încăperile d'alturi erau ticsite de lume.

Aici mai întâi primul vorbitor avocatul Dr. Vanović povestea, ce condiții îi puneau Ujhelyi când l'i chemase să spună că adunarea se poate ține, anume: trebuia să se cheșăuiască convocatorii, că toate se vor petrece în rânduială desăvârșită. Pe urmă ceru, ca „adunarea să n'aibă caracter național“. Aceasta n'a vrut însă nici de cum să-o primească Dr. Vanović, zicând că mai bine se lipsesc.

Foaia slovacă de Marți descrie decurgerea adunării, împletind ici colo câte o declarație mai zdravănă ale cutărui vorbitor. Astfel susamintitul Dr. Vanović a zis într'altel, că nu ajunge a privi neșător că nu se maghiarizează poporul, ci: „trebuie să ne nizuim, ca limba noastră să fie recunoscută și folosită în viața statului, chiar și până sus în apropierea tronului, cum era odinioară“.

După isprăvirea vorbirilor s'a primit rezoluția compusă din 5 puncte întocmai ca și cea trimisă la prima adunare din orașul Modra, trimitându-se de la fața locului atât la ministrul-president Széll cât și la prezidiul dietei.

„Nar. Noviny“, scriind și în fruntea sa despre adunare, zice într'altel:

„Adunarea noastră a reușit minunat. Cele 5 puncte ale programului nostru stabilite de mai înainte în conferența fruntașilor, ce s'a ținut în Nové-Mesto-nad-Váhom (Vag-uhely) au fost lămurite și dovedite în mod strălucit de către vorbitori, astfel că adevărul cuvintelor lor a revărsat un fel de dispoziție sufletească ca de sărbătoare asupra mulțimei celei ascultătoare a cetățenilor“.

„Întreg cercul nostru se simte ridicat și înălțat“.

Două plângeri.

(Pentru ven. consistor din Sibiu.)

Primim două plângeri, asupra cărora atragem binevoitoarea atenție a noului mitropolit Ioan Meșianu.

În una ni-se arată în triste colorii starea în care a ajuns protopopiatul Albei-Iulia din cauză că de atâta vreme nici până acum nu s'a orînduit alegerea unui protopop.

În a doua ni-se denunță iregularitățile din Câmpeni, unde iarăși pentru a proteja p'un favorit, se nesocotește statutul organic și de opt ani de zile parochia II din Câmpeni stă tot neîntregită.

Așteptăm ca consistorul să i'a măsură. Dacă cei interesați ne vor vesti că nici noul mitropolit nu ține să facă dreptate, vom publica corespondențele și vom face noi arătare la forurile mai înalte bisericesti.

FLUERUL LUI IANCU.

Privitor la împregiurarea, cum s'a găsit fluerul lui Avram Iancu, merit pentru muzeul nostru național, fluer, de care în săptămânile din urmă s'a făcut amintire în ziaristica română, cum și la ultimele momente din viața eroului, lăsăm să urmeze interesanta scrisoare a dlui Gerasim Candrea, avocat în Baia-de-Criș, adresată dlui Ios. Sterca Șulufu:

Preastimate Domnule!

Răspunzând la prețuia D-tale scrisoare ddo 20/VI. a. c. referitor la fluerul regretatului nostru martir Iancu, mă grăbesc a vă da următoarea deslușire:

Fericitul Avram, înainte de moartea sa, mai bine de un an se susținea în locul predilecțiunii sale, în Baia-de-Criș și fără a avea o locuință stabilă, se adăpostea peste noapte când la unul, când la altul, dar mai ales la covrigarul Ioan Liber (român), unde întins pe o targă, ce era dinaintea cuptoriștei, odihnea peste noapte și unde prin fluerul seu delecta și încânta publicul cu melodiile sale melancolice seara și dimineața.

Observ, că regretatul Iancu, înainte de moartea sa cu mai multe luni, având erupțiuni de sânge, a fost îngrijit și căutat mai mult timp în spitalul comitatens de aici, de unde eșind ca reconvalescent, își petrecea, după-cum amintii mai sus, mai bucuros în Baia-de-Criș.

Așa s'a întâmplat și în fatala dimineață a morții sale, că atins de un nou acces de tuse, i-s'a rupt verosimil o arteră internă și sângerând și-a dat nobilul său suflet pe targa covrigarului Liber, la care rămăsese peste noapte.

Ioan Liber a fost primul care a dat de desastru, și care aflând fluerul în așternut, l'a luat și l'a păstrat până ce mi-l'a dat mie, ca o scumpă suveniră de la răposatul.

S'au încercat mai mulți a procura fluerul de la densus, dar' înzădar, pentru-că refusa mereu, și mi-mie numai după aceea mi-l'a predat, după-ce i-am spus, că ce însemnătate are fluerul pentru națiunea noastră și după-ce l'am asigurat, că se va păstra în muzeul național și se va face amintire pe calea publicisticii și despre numele său.

Acesta e istoricul fluerului, și eu ca unul, ce pe timpul acela eram ca funcționar la tribunalul reg. din Baia-de-Criș, pot constata, că decesul martirului Avram a urmat la domiciliul amintitului Liber, și știu că răposatul purta totdeauna fluerile sale cu sine, (avea două, unul fluer-baston și altul micuț de cires), deci presupun cu toată posivitatea, că fluerul-baston, pe care vi l'am trimis, este unul din fluerile regretatului.

Ce s'a ales de al doilea fluer, nu am putut erua; se vorbește însă, că s'ar fi aflând în muzeul de anticități din anul 1848/9 din Arad *) și vîzându-l, l'aș recunoaște.

Ocașionaliter mergînd pe la Arad și cercetînd muzeul, despre cele aflate vă voi raporta.

Cu acestea cred a mă fi desărcinat de onorabila încredințare, ce mi-ați făcut și pe lângă expresiunea distinsei stime, ce vă păstrează, sum

Baia de Criș, la 23 Iunie 1899.

Al Prea Onorat D-tale

devotot serv
Gerasim Candrea,
paroch.

Serisoare din Seliște.

Seliște, Iunie 1899.

Societatea pentru fond de teatru român la noi. Pregătirile. Un cuvînt către inteligența română din orașele și comunele vecine.

Dl Iosif Vulcan, presedintele „Soc. pentru Fond de Teatru român“ s'a adresat fruntașilor de aici cu rugarea, de a primi noi adunare generală din estan a Societății, după ce la Abrud nu s'a putut de astă dată.

Noi, selișteni, nu putem, dar nici nu voiam să declinăm dela noi osteneala de a primi adunarea ce ni se imbia!

Nu puteam, și nu voiam, pentru că prețuim și noi mult nișuințele acestei Societăți ideale, care întemeiată în zile mai bune, înainte cu 30 de ani, nici în aceste vremuri, căci față de cele de atunci, multe s'au înlăsat, nu încetează a alerga mereu, dar sigur, spre ținta ce și-a pus: de a aduna ce posibilă grăbire, mijloace materiale necesare pentru atingerea țintei finale: înființării Teatru român pentru Românii din Transilvania și Ungaria.

Nu puteam și nu voiam, pentru-că mândria și simțul național ce bate cu putere de viață în vinele și inimile noastre

pretindea, ca româneasca cinste ce ni-se imbia, cu românească dragoste să o și primim.

Cu bucurie a hotărît a primi în mijlocul nostru ideala Societate, pentru că vedeam că prin aceasta atât nouș seliștenilor și comunei noastre cât și țiantului de bun renume și curat românesc din jurul Seliștei, ni-se dă, așa zicînd o resplată pentru căldura și dragostea ce o am arătat în trecut pentru tot ce s'a făcut într'u mărirea neamului românesc, atât pe teren național, cultural cât chiar și pe teren economic național. Cine nu ne cunoaște trecutul, i-se dă bun privilegiu acum ca să ne cunoască prezentul! Cunoșcînd pe acesta, suntem siguri că va constata că comuna noastră Seliște merită a fi pusă în rîndul celorlalte orașe și orașele pe care le onorează din când în când societățile noastre culturale cu prezența lor și care sunt privite drept — foculare culturale.

Cu scopul de a dovedi îndreptățirea bunului renume a comunei noastre și a jurului celor ce ne cunosc precum a'i câștiga și de la cei ce nu ne-au cunoscut până acum, să pregătesc aici pentru zilele 30 și 31 Iulie st. n. tot ce e posibil ca adunarea generală de aici să fie pusă între șirul celor mai bine reușite de până acum, atât moralicește cât și materialicește.

Ne-am îngrijit, ca în jurul adunării să se aranjeze și oare carei festivități pe seama publicului ce se va aduna, ca cu atât mai virtos și prin veselile sărbătorilor, să easă la iveală bucuria și dragostea cu care *causa însăși*, pentru care luptă societatea, ce ne onorează cu prezența, este îmbrățișată de noi toți!

Din bogatul program al acestora, care se va publica în zilele acestea, anticipez că cu acest prilej se va aranja o expozițiune în care se va așeza pe lângă obiectele ce se țin de industria de casă a Seliștenilor și grupuri, care să reprezente frumosul și renumitul port seliștesc din timpurile cele mai vechi până azi.

Se va aranja o petrecere mare populară spre a se putea cunoaște jocurile și vioiciunea poporului din acest ținut curat românesc ș. a. multe!

Dorim să vedem în mijlocul nostru din acest prilej frați de ai noștri din toate unghiurile patriei, asigurînd că îi vom primi cu recunoscuta-ne frățesească dragoste și ospitalitate, și se vor reîntoarce de la noi cu frumoase, dar' mai presus de toate cu adevărat... românești suveniruri!

E rîndul acum al Onoratei inteligențe române din comunele vecine și orașele învecinate, să ne dea mîna de ajutor ca frumosul plan de sărbători ce l'am făcut, să-l și putem duce în îndeplinire, într'un chip vrednic de cauza frumoasă cu care e combinat și vrednic de onoarea noastră de popor românesc în *massă compactă* în aceste părți.

Ne va face mare bucurie și tuturor cinste, dacă nu va fi sat din apropiere, și până la mare depărtare, care se nu fi fost reprezentat la această adunare prin preotul, învățătorul, notarul și primarul său, însoțit de cel puțin doi-trei țerani inteligenți și fruntași din comună! Și fiecare sa și țină de ambiție națională a sa, și să face membru al societății de care e vorba, ori a-i veni cel puțin într'ajutor fondului ei, cu contribuirea unei sume, anume după putință.

Îndeosebi onorata inteligență română din Sibiu, la al cărui glas totdeauna am alergat spre a înălța splendoarea manifestărilor naționale culturale, bisericesti și sociale, arangiate la diferite ocașuni spre onoarea și mărirea vazei, națiunii, bisericii și societății române, cu acest prilej ne poate ușura foarte mult rîvna și dorul nostru ca reușita adunării generale de la noi a „Societății pentru fond de teatru român“ atât moralicește cât și materialicește să fie în șirul prim pusă.

D-zeu cu noi fie!

D. A. M.

ULTIME ȘTIRI

Din Bucovina. „Patria“ ce ne sosește azi, scrie.

„Ședința deputaților români, anunțată de noi mai înainte, a avut loc ieri sub conducerea d-lui Arch. Calinescu. S'a discutat foarte agitat până târziu noaptea. Hotărârile luate sunt a se privi ca secrete. Totuși suntem împuterniciți a comunica, că dl Lupu a depus conducerea partidului național și că în locul D-sale s'a ales un colegiu de trei persoane, anume: D-nii Arch. Calinescu, Bar. Eud. Hormuzachi și Dr. Iancu Flondor, car' dl Ilarie Onciul ca locoșitor.“

Inchiderea corpurilor legiuitoare române.

București, 6 Iulie. Evl Camera și Senatul au fost închise printr'un mesagiu regal.

Alungarea prințului Bulgariei. Eri seară telegrame sosite aici din Belgrad vestiau, că în Sofia a izbucnit o revoluție. O parte din ostire fraternisînd cu opoziția a încungiurat palatul princiar, ar fi arestat pe prințul Ferdinand, proclamînd detronarea lui, și ar fi isgonit din țeară atât pe prințul, cât și pe mama sa și copiii, dintre cari Boris trecuse la legea ortodoxă.

Prințul Ferdinand domnește de 12 ani în Bulgaria. În vremea din urmă avea multe greutăți și de când cu omorirea lui Stambuloff, își făcuse mulți dușmani.

Până în momentul, când punem ziarul sub presă (Vineri dimineața) nu ni-au sosit alte știri.

ATENTAT ÎN CONTRA LUI MILAN. Belgrad, 7 Iulie. Aseară un pompier a tras patru focuri de revolver asupra exregelui Milan, care se plimba pe stradă însoțit de adjutantul Lueaci Un glonț a găurit numai pulpana hainei fostului rege, altul a rănit greu mîna adjutantului. Atentatorul a luat o la fugă și ca să scape, s'a aruncat în Dunăre. Poliția, care l'urmăria, l'a rănit însă și astfel a fost prins.

Dreyfus. Paris, 7 Iulie. Desbaterile în procesul Dreyfus se vor începe la 31 Iulie, ori la 6 August și se poate să țină o lună întregă.

În Belgia e pace. Bruxelles, 7 Iulie. În urma hătărării guvernului de a nu se mai lega orbis de proiectul de reformă a legii electorale, în toată țeara liniștea s'a putut restabili. Opoziția crede, că guvernul nici nu va mai veni în Cameră cu planul de reformă și declară, că dacă guvernul totuși ar avea acest gând, revoluția va izbucni și cu mare mare putere.

Ieri și alaltieri regele s'a sfătuit mult cu comandantul gardiei civile, care i'a raportat, că pe garda civilă nu se mai poate bizui. Mulți din gardă s'au dus la întrunirile opoziției, car' unul cu arma în mîna a strigat: „Ni-s'au dat câte 10 gloanțe; ne erau de ajuns însă și numai 7, căci atîtia ministri avem!“

Se crede că în curînd Camera va fi disolvată și se vor face noue alegeri.

Tulburările din Spania. Madrid, 7 Iulie. Ieri și alaltieri au fost tulburări sîngeroase la Barcelona și Rens. Multă vreme a s'au mînatirile călugărilor iesuși și chiar fereștrile catedralei Santa Madona. Trei ofițeri din poliție au fost greu răniți.

*) Da, este l Red. „Trib. P.“.

ADERENȚE-PROTESTE.

Adrese de aderențe-protest ne sosesc zilnic. Nu vom mai publica însă de aci încolo. Eată de ce: *Ilustritatea Sa dl. I. Goldiș, fiind acum înțarit de M. Sa Monarchul, cei rei și mai ales cei pe cari desigur li dor aceste proteste, ar pute să spună, că adresele ce ar veni de aci încolo, s'ar face sub o presiune oare-care.*

Am făgăduit însă în numărul trecut să publicăm câteva, cari de mult își așteptau rândul. Vom publica însă numai subscrierile.

Astfel adresa din Arad-Gaiu e subscrisă de următorii:

Mihaiu Lucuția, preot rom. ort.; Vasile Zab, învățator membr. în com. par.; Nic. Teretean, membr. în com. par.; Ioan Orga, membru în com. par.; Ioan Vlad, membr. com.; Vasile Mezei, membr. în comitet; Aron Drăgan, Petru Nădlăcan, Petru Păncotan, Ioan Chicin, Athanasiu Bogatianu, George Bran, episcop I.; George Radesiu, episcop II.; Ioan Ban, Mitru Fericianu, Savu Muntean, George Sipoșiu, Savu Cretia, Nicolae Ardelean, George Retez, George Fericean, Petru Fericianu, George Banu, preș. com. par.; Svetozar Orga, membr. c. par.; Teodor Popian, membr. c. par.; Ioan Bogatianu, m. com. par.; Iota Do-dean, m. com. par.; Savu Bocșa, m. com. par.; Moise Marcușiu, George Boariu, Mihaiu Crucianu, Vasile Orga, Ilie Fericianu, Savu Orga, Ioan Ostoia, Savu Ardelean, Nuțu Orga, Emanuil German, Ioan Creța, George Ferician, Mihaiu Ardelean, Emanuil Gherman, Simion Fericean, Stefanu Sêrbu, Vasile Sêrbu, Mija Ardelean.

Din Tarian și Gireș:

Romul Mangra, preot; Ioan Fofiu, preot; Petru Nagy, învățator; Crăciun Ursu, episcop; Dimitriu Tifor, episcop; Ioan Ursu, Petru Ursu, Gligor Brișcan, Andreiu Blaga, Teodor Bodea, Teodor Bordaș, Ioan Brișcan, Teodor Brișcan, Dimitrie Brișcan, Gavril Brișcan, Ioan Căușdan, Ioan Căușdan tiner, Stefan Ciorjdaș, Teodor Ciordas, Gavril Ciordas, Alecsandru Ciordas, Teodor Ciordas, Andreiu Ciordas, Teodor Sturzșu, Ioan Tabără, Dimitrie Tabără, Petru Tabără, Petru Tabără bătr., Alexandru Tabără, și alți 150 Români

Din Semlac:

Lazar Adamovici, paroch: Titu Gulesiu, președ. com. p.; Ioan Roșiu, Teodor Suciu, Herteg Nica, Ionuțasiu Steva, Ioan Verișan, Dimitrie Giulan, Stefan Herteg, Ioan Ionuțasu, Suciu Alex., Lazar Endreica, Gușet Nica, episcop; Teodor Maietec, Gligor Pașcu, Gligorie Barbosu, jurist; Gregoriu Roșu, inv.; Iosif Barbosu, pădurar; Marina Teodor, subjud; Adamovici Gulesiu, Teodor Gulesiu, bătrân, Emanuil Gulesiu, Ioan Gulesiu, Ilie Gulesiu, Stefan Gulesiu, Mitru Gulesiu, Mitru Indrieș, Mitru Herteg, Lazar Herteg, Teodor Suciu și alți o sută.

Din Sâmbăteni:

Paul Felnecan paroch ort. rom. Fabriciu Manuila paroch. ort. rom. Muciu Popescu inv. gr. or. rom. Lazar Stancu cand. not. și propriet. Vasa Popi episcop. Lazar Strajnic episcop. Petru Conloșan, Savu Stancu, Efta Jichi, Lazar Jichi, Lassar Nicht, Ioan Stancu, Șoimosan Lazar, Petru Stancu, Nica Mii, Petru Stancu, Ioan Suciu, Petru Suciu, și alți 70.

Din Batania:

Simion Cornea, preot. ort. rom. Eftimie Ternovan membru în comitet, Grigoriu

Oroianu membru în comitet, Steva Nagiu, Axentie Șutea preș. com. paroch, Aron Ternovan, Jivu Ternovan, Petru Ternovan, Iotia Șandor, Grigorie Svarac membr. în com., Arcadie Soidan, Georgiu Popovici, Ioan Popoviciu, Svetozar Roșiu episcop., Pavel Cristea membru în com., Vichentie Iovan mem. în com., Radoia Moroșan mem. în com., Mihail Șielovan mem. în com., George Foita b. mem. în com., George Catana mem. în com., Sava Crișan, Mircu Cigerean, Iosif Nadi, Filip Chisălița, Mircu Mureșan mem. în com., Efta Pogace, Clementie Oroian, Flore Blidar, Jiva Blidar, Ioan Boar mem. în com., Maxa Covaciu, M-hai Cobzaș, mem. în com. și alți 50.

Din Igrăș (Bănat):

Ioan Halmagian paroch. ort. rom. Petru Atsiciu inv. gr. or. Silvia Albu inv. gr. or., Ioan Arșici, Valeria Mioc, Gavrilă Cionca, Ignatie Ioanescu, Cionca Craciun Evrim Crista, Ioan Jebelean, Arcadie Trișșa Ioan Brindescu, Arcadie Marconi, Ioan Moșe episcop. și subjud și alți 40.

Din Cicir:

Nicolae Tatar jude. George Dubescu sub-jude. Petru Stancu și alți 70.

Producția meseriașilor români din Sibiu.

— Raport special al „Trib. Poporului.” —

Sibiu, 10 Iunie v. 1899.

(Urmare.)

Se află cei destule, cari duc la țintă. Spriginul claselor surorii l'am amintit. Acum trebuie o armonie sigură între factorii înșiși ai curentului nou; trebuie concordie și înfrățire, care să-i împreune în idealul dorit. Căci cu ce alta decât cu armonie, bună înțelegere și îndemnuri reciproce înaintează ori-ce instituție omenească? Prin înfrățire se stabilește ori-ce pas sigur spre progres. În coerență strinsă stă forța societății o ne-nestă.

„Reuniunile” înfrățitoare sunt chemate a alimenta și entuziasmul tinerului curent. Și avem, har Domnului, însoțiri de industriși, cetim cu bucurie înfrățirea lor în toate părțile, avem reuniuni de meseriași, și având de acestea, să ne încumetăm a risca, că avem clasă de mijloc!

În prima zi de Rosali seara pe la 8 ore, luat-am calea către sala dela „Gesellschaftshaus” din loc. Eram chemați acolo, ca să ne convingem despre existența clasei noastre de mijloc. Și am mers și eu, ca să mă conving despre binefacerea înfrățirii; am mers să ved road-le secerisului. Și am găsit acolo lume multă de tot. Era un tablou complet. Erau la un loc toate cele 3 clase. Și Doamne! fermecător era, să-i vezi așal și fermecător ar fi să-i vezi tot-deauna așa. Cele două clase extreme au venit în număr mare, ca să ieie în samă isprava noului lor confrate.

Și atunci am băgat de samă că golul începe a dispăre din mijloc; am constatat nisuița febrilă a noilor veniți întru completarea piramidei noastre culturale.

Eată ce am văzut. Noui școlari s'au postat în fruntea celor două clase, a țărănimii și inteligenței, ca să facă examen despre ceea ce au câștigat în școala înfrățirii lor. S'au postat înaintea noastră, ca să ne arate mijloacele ce și au ales ei întru ajungerea deamă la locul ce li-se cuvine între cele două clase. Și au raportat succes. Noi am văzut că mijloacele alese sunt bune: Din ele va răsări nimb național, armonie în lucru, înțelepciune în muncă, dragoste și bunăstare în greul vieții.

Avem înaintea noastră o reuniune de industriși bine organizată, care sub sceptrul unui zelos și înțelept conducător a ajuns să fie luată de pildă și model în toate părțile, unde vorba e ca noul element cultural rădăcinii să prindă. Și din modul, cum ea ni-s'a manifestat și de astă dată, suntem în drept a nădăjdui, că mergând pe calea apucată, numai bine va isvorî din sirguințele lor.

Ni-au procurat bravi nostri meseriași din Sibiu, prin debutul lor, și momente de elevație și distracție, dar ni-au procurat mai ales mulțumirea, că clasa de mijloc și la noi își pretinde impetuos terenul între celelalte două clase, spre incompensabilul folos al tuturor.

Și acum câteva cuvinte despre producția de astă dată a reuniunii. S'a cântat și s'a jucat teatru. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” are un cor ce face progrese evidente. Lauda se resfrân e în prima linie asupra vrednicului conducător al corului, Candid Popa, învățator în loc. Al lui, și în special al președintelui reuniunii, e meritul, că sodalii și Românețele noastre din loc s'au întrunit în un cor mixt de forță. Tabloul debutanților era frumos; corul de fete era ferm cător; dar în costum național ar fi fost și mai drăguțe. Cântările au fost executate cu precizie laudabilă. Aplauzele erau insuflete. Cântările cu nuanțe mai înveselitoare și populare, au trebuit repetate. Solo a avut dl Nicolau Ișan, sodal pielar; a cântat bine piesa „Așa mi-e scris”... (tenor). În partea teatrală toți au fost foarte bine. Comedia „Idil la țară” de Jun și Flerx, loc. de Maria Baiulescu, a fost interpretată perfect. S'au distins cu deosebire dl George Poponea, sodal tipograf în rolul lui Berbec (bărbatul găgăuț al Smarandei), apoi d-na Elisabeta Ciontea, (geloasa Smaranda) și dl N. Ișan. Și-au pătruns bine rolurile și ceilalți: d-na Elena Roșca, d-șoara Paraschiva Rempold, și d-nii Ioan Imbêruș, Nicolau Stroilă și Ioan Pêrau.

S'a început apoi partea veselă. După o mândră și relesă horă, am avut privilegiul a ne delecta în saltul magistral al Călușerilor nostri bravi și frumoși, în port național. Era ziua albă, când obosiți de plăcere, ametiți de parfumul pepturiilor vrăjite, electrisați de privirile atâtor fete rumene și drăgălașe, ce străluciau în neîntrecutul nostru port românesc, — am părăsit acest loc de elevație și mândrie sufletească.

Succesul moral și material (vre-o 240 fl.) a fost complet.

Ca de încheiere trebuie să aduc omagiul meu de recunoștință entuziasmului președintelui „Reuniunii”, dlui Victor Tordășianu, sub a cărui mână tare și ochiu prevezător departe va ajunge încă această reuniune. Mulțumită se cuvine și clasei noastre inteligente, care lăsând la o parte furlandisala, s'a prezentat în număr frumos la producția fraților ei, dela care atrăgă mult și binele ei. Însemn aci pe cei ce l'am putut prinde: Violeanu, asesor, cu familia; Penciu cu d-șoarele Hortensia și Valentina, Dima. Dr. Beu cu d-na, Lucuța cu d-na, Dr. Diaconovich, Iulian Popescu cu d-na, Lazar asesor, Pipos cu familia, Stezar, Dr. David, Dominic Rațiu, d-na Neagoe cu d-șoarele Olimpia și Matilda, Joandrea învăț. cu d-șoara Vichi; Dr. Stroia. Dr. Parasca, Poruț, d-na Trifan, Ancean cu d-na, Fleschin not. cu soția, v. colonel Muntean, locot. Herbay, Togan cu soția, familia Tăbăcaru, Câmpean, Trif, Lungu, Broju, Șut, vol. Mureșan, Osvadă, Boier și Gheaja; o ceată de teologi, pedagogi și studenți, și alți mulți, între cari și

El.

Asigurări populare asupra vieții.

(Fără cercetare medicală).

În adunarea din urmă generală a băncii de asigurare „Transilvania” din Sibiu, care de peste 30 de ani desvoaltă o activitate economică umanitară în toată Transilvania și în părțile de Sud ale Ungariei, s'a acceptat introducerea așa numitelor asigurări populare asupra vieții. Prin aceste banca „Transilvania” înțește a face ori-și-cui accesibilă salutară instituțiune a asigurării. Pentru o mică sumă, ori-ce persoană sănătoasă, bărbat s'au femeie, poate asigura sieși sau familiei sale un capital, pe care să-l primească după moartea asiguratului erezii sei sau chiar persoana asigurată însăși, la un termen fixat înainte.

O cercetare medicală nu se cere.

Condițiunile „Transilvaniei” sunt atât de liberale, încât permite interesul comun al membrilor ei. În genere ele corăspund condițiunilor băncilor de asigurare mari din Germania, cari au servit de model la aplicarea acestui nou sistem de asigurare și la noi. În marele imperiu german acest fel de asigurare a cucerit un teren foarte mare, așa d. p. în anul 1897 s'au făcut contracte de asigurări în întreaga Germania în sumă rotundă de 300 milioane mărci, dintre cari mai mult de a treia parte și anume 115 milioane mărci au fost asigurări populare fără cercetare medicală.

O împregiurare, care prea adese-ori nimicește și cele mai bune intenții la multe persoane, de a face o asigurare asupra vieții, este teama sau mai bine zis neplăcerea față de cercetarea medicală, care o cere societatea din partea aceluia, care vrea să se asigure. Și într'adevăr, această neplăcere nu e tocmai nemotivată căci se poate ușor închipui neplăcuta dispoziție ce o poate produce respingerea unui candidat de asigurare, mai ales fiind acela un tată de familie.

Deși societatea nu e obligată a comunica cauza de respingere, care adese-ori este rezultatul unei păreri medicale prea aspre, atribuindu-se de ex. unor stări sanitare pentru moment mai puțin priincioase a aceluia ce vrea a se asigura o însemnătate prea mare (care însă poate să fie fără nici o influență asupra verosimilității duratei vieții oferentului), dureroasa impresie va rămâne mult timp în sufletul aceluia, care a fost respins de la o asigurare.

Prin amintita asigurare acest inconvenient este deplin delăturat.

Condițiile, cum am amintit, sunt foarte liberale, afară de unele mici restricțiuni, cu privire la plățirea asigurării, cari însă sunt deplin îndreptățite prin riscul mare, care-l ia asupra sa institutul asigurator.

Suma ce se poate asigura se mărginește deocamdată până la 1200 coroane (600 fl). Dacă asiguratul moare în anul prim după încheierea contractului, se vor da moștenitorilor numai premiile plătite. Dacă asiguratul moare în al doilea an de asigurare, se va plăti jumătate din suma asigurată, ear în cazul de moarte după trecerea anului al doilea de asigurare, se plătește suma asigurată deplină.

Premiile sau plata anuală sunt foarte mici. Așa d. p. un tată de familie, în etate de 30 de ani, care ar vré să asigure copiilor sei un ca-

pital de 1000 coroane, însă ca să plătească premiul ce se cere numai până la etatea sa de 50 de ani va plăti pe pătrar de an 9 coroane și 50 bani. Dacă asiguratul moare în anul prim după începerea asigurării, atunci ereditatea primește numai premiul net, plătit înapoi; murind în anul al doilea, moștenitorii vor primi 500 coroane; dela al treilea an începând se va plăti în cazul morții suma deplină de asigurare.

Sau d. e. o persoană în etate de 20 de ani, care vrea să se asigure cu condițiunea, ca după 25 de ani să primească sau ea însăși sau, dacă ar muri înainte de 25 de ani, să se solvească ereditatea un capital de 1000 coroane, va plăti câte 20 coroane 90 bani pe jumătate de an.

Dacă acum s'ar întempla, că din oarecare cauze asiguratul nu ar mai vrè să plătească decât numai 2 coroane pe fiecare lună, atunci i-se asigură în aceleași condițiuni amintite un capital de 554 coroane.

Sau să punem cazul, că un bărbat de 40 de ani, care voește să economisească 2 coroane pe fiecare lună plătiind această mică contribuție „Transilvaniei“ ca premiu, asigură copilului său, care se zicem e de 4 ani, un mic capital, pe când ajunge maiorean, de 500 coroane care sumă o va primi acela în numerar, îndată ce a implinit 24 de ani. Premiul de 2 coroane părintele îl va plăti până la ajungerea etății de 24 de ani a copilului, însă numai dacă trăește el; murind mai înainte tatăl, nu se va mai plăti alt premiu din partea văduvei sale d. e. ci, fiind asigurarea de doi ani în valoare suma de 500 coroane o va primi cu toate acestea copilul la etatea de 24 de ani. Murind copilul înainte de anul al 24-lea naintea tatălui său, atunci se vor înapoia imediat după moartea copilului plățile făcute de tatăl său.

Credem că am ilustrat în deajuns favorabilele combinațiuni ale asigurării populare și sperăm, că publicul român va aprecia binefacerile acestui fel de economie până acum la noi prè puțin observată. De tot recomandabilă e asigurarea aceasta poporală pentru preoții, învățătorii și micii noștri economi dela sate. Dar și pentru fiece, care cu puține parale vrea să-și asigure un mic capital, e de mare folos. Toate deslușirile mai

apriate se dau la centrala băncii „Transilvania“ din Sibiu, la agențiile principale din Brașov, Cluj, Arad și Timișoara, precum și la toți domnii agenți în comunele mai însemnate românești.

E. B.

Din Bănat.

Făget, în Iunie 1899.

În 11 Iunie a fost adunarea generală a prăvăliei românești în sala casinei române de aici, chemată spre modificarea statutelor fostului consum, punându i o basă mai solidă sub noua firmă „Gloria“.

Cu ocaziunea acestei modificări s'a mai înmulțit și numărul acționarilor, cătră cele vechi mai subscriindu-se acțiuni nouă până la suma de 30.000 fl. v. a. Între acționarii noi se află și domnii de Mocioni, cu un număr considerabil de acțiuni.

Această adunare a fost bine cercetată și peste măsură animată. Chiar nici la adunările băncii „Făgetana“ n'am văzut atâția plugari în frumosul lor port românesc.

Imposantă a fost această adunare prin prezența a doi domni protopopi: cel din Făget și cel din Lugoș, acompaniați de părintele asesor consistorial din Cliciova. A fost prezent domnul protopretor din Birchiș. Ne-a mai surprins cu prezența sa și bravul medic din cercul Murășului, precum și mai mulți preoți și învățători. Toate aceste persoane făceau un aspect înălțător.

Pentru viitoarea prăvălie „Gloria“ s'au ales: direcțiunea din 15, și comitetul de supraveghiere din 5 membri. Personalul prăvăliei pe viitor se va mai înmulți prin un director intern permanent.

A prosperat bine această prăvălie și până acum; se sperază că pe lângă această modificare pe viitor va prospera și mai bine.

Bravul protopop al Făgetului, la înființarea acestei prăvălii înainte cu doi ani, a făcut un pas cutesat; dară bine închibzuit și Dumnezeu a ajutat realizarea ei în viața noastră socială română.

Cerul să binecuvinte viitorul „Gloriei“, după dorința noastră a tuturor cu un progres îmbucurător!

Ulice.

CONVOCARE.

În scopul reprezentării reuniunii districtuale învățătoresci din stânga Murășului, la instalarea Prea S. Sale Dlui episcop Iosif Goldiș, convocăm pe toți membrii la o conferință în preșeara instalării, la ora 7 seara, în „Hotelul central“ din Arad.

Timișoara, 20 Iunie 1899.

Mai mulți membri.

Intimpinare.

Ienopolea, la 9/21 Iunie 1899.

În n-rul 104 al „Tribunei Poporului“ am poftit pe dl învățtor, Petru Vancu să arate, cum și în ce mod am ajutat eu la scărișarea salariului învățătoresc din Talpoș? — ca apoi să pot lămuri on. public în privința aceasta.

În loc de răspuns direct—dl P. Vancu în n-rul 109 expune, cum a ajuns densusul a cunoaște „afacerea învățătorului din Talpoș“ — ceea-ce nu se ține de obiectul nostru și nici n'am fost curios a ști. — În expunerea aceasta a sa, dl P. Vancu nici cu un cuvânt nu amintește de salariul învățătoresc din Talpoș, despre care afirmase în n-rul 94 că s'a scărișat cu ajutorul unei autorități, pe carea propune a se lua la răspundere, ci pomenește despre jeluirea învățătorului Paul Leu — numai pentru deputatul de lemne și diurnele pentru conferințe. — Va să zică — ne abatem dela obiect.

Salariul învățătoresc din Talpoș (126 fl. în bani, — 2/4 sesiune de pământ — 240 fl., — despăgubirea din pășune — 50 fl., — cinciuanalul — 50 fl., — 12 șinice grâu — 72 fl., — 8 șinice cucuruz — 32 fl., — 7 stânjini lemne — 56 fl., venitul cantoral — 15 fl., — cartir și grădină), deci a rămas neștirbit.

Pretensiunea cu lemnele se derivă de 21 ani, de când adecă învățătorul Paul Leu a venit în comună; acea pretensiune de trei stânjini — dacă într'adevăr ar sta, ar trebui să și-o formeze față de antecesorul său, ear' nu față de comună, apoi densusul acum mai poștește, ca lemnele să i-se dea pe pătrariu înainte. — Comuna, conform usului vechiu, în tot anul a adus lemnele — toamna și le-a pus în curtea școlii, clădite în stânjini, nici pe un an n'a

rămas în restanță și și de acum voiește a practica usul din bătrâni. În contra comunei învățătorul a dat plânsoare; eu, cercetând cauza, am dat drept comunei, fiindcă are drept. Dar am dat drept comunei cu atât mai vârtos, cu cât pretensiunea învățătorului chiar acum poștește a i-se da lemnele pe pătrariu înainte, — mi-se pare suspectă, pentru-că, abstrăgând dela altele, în comună s'a înființat o școală de stat cu trei clase, comuna a contribuit cu 9000 fl. la ridicarea ei și învățătorul P. Leu în comitetul comunal a fost unul dintre aceia, cari nu s'au sfii a vota această sarcină pe comună. — Cred, că dl P. Leu n'a avut drept a se jălui contra cuiva în privința lemnelor; acel Inv. P. Leu, care pe ambii fii ai săi i-a crescut de învățători de stat.

Parochianii, văzând ținuta învățătorului lor, acum ei se jeluiesc asupra densusului și neputându-i arăta nelindestulirea prin alta, — i-au scărișat diurnele pentru conferință, anume: în loc de 15 fl. — la jumătate, eară scripturistica în loc de 10 — la 5 fl. — Eu văzând înverșunarea oamenilor și văzând că bagatelul scărișat nu ar trebui — chiar în cazul present — să formeze obiect de jeluire și încă în public, am aflat de motivată procedura parochianilor, și deci am aprobat-o din partea mea; alt-cum cauza e înaintată la venerabilul consistoriu, care negreșit o va rezolvî după dreptate, și a fost nepotrivit a se aduce la publicitate nainte d'a fi rezolvată la forul competent. În plânsoarea sa cătră venerabilul consistoriu, dl P. Leu timbează de abus procedura comitetului și a sinodului parochial; ținuta și procedura sa verosimil o află de îngerească.

Învățătorul P. Leu s'a adresat cu jăluirea și la dl inspector reg., de și dl P. Vancu zice, că d-lui (Leu) vrea să încungiere intervenirea autorităților străine. (Firește!)

Când scriem în public, să scriem în deplină cunoștință de cauză.

D-zeu cu noi!

Constantin Gurban,
protopresbiter.

Contra beției.

Făget, Iunie 1899.

Cătră starea apăsată, în care se află poporul nostru de pe aici se mai află o plagă nefericită, care bântuie în giurul nostru: *patima beției*.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

„DIN VREMURI APUSE“.

Vremuri grele, răsboinice au trecut peste Ardeal și o palmă de loc n'a rămas neatinsă de viațelul întâmplărilor istorice.

Bătrânii își povestesc tradiția fiecărui loc istoric, a *goronului lui Horia*, a mesteceilor, a viilor și turnului din Bělgrad, își poșit arăta și cel din urmă loc, unde a poștit Iancu cu al săi. Știu spune numele vitejilor și-și arată casa în care s'au născut și unde se odihnesc acum osemintele. Ear din vechime își arată locul, unde au înfrânt străbunii noștri pe Dacl, și locul glorioaselor învingeri ale lui Mihaiu Viteazul, și toată vitejia neamului nostru.

Și în tot Ardealul nu găsești un monument, un semn măcar, care ar vesti mărima faptelor implinite de înaintașii noștri; de n'ar fi tradiția, ar părè că nici nu avem trecut istoric.

Cercetările istorice ale urmașilor noștri vor fi îngreunate de falsurile istorice ale Maghiarilor, de cari geme și acum literatura lor istorică.

Această tendență maghiară de a falsifica istoria ne impune cu înțepire datoria,

de a construi noi înșine istoria Ardealului din mărturiile contimporane ale ultimelor evenimente istorice.

În deosebire din revoluția dela 1848 vor Maghiarii să construiască legenda semizeilor maghiari.

Și aici suntem noi țari, destul de țari ca să dovedim, că e legendă aceea ce dinșii scriu despre 1848 și nu istorie, adecă o simplă închipuire a fantasiei îmbrăcată în formă istorică.

Căci mai trăesc bătrânii, cari au făcut istoria din 1848, și unde ei au decedat, le trăesc copiii, cari știu din cuvânt în cuvânt și din faptă în faptă tot ce s'a petrecut la 1848 între Români și au documentele în mână.

Evangelia lui Christos încă o avem numai dela doi apostoli, martorii oculari, celelalte două dela doi învățăcei, cari au scris cele auzite din gura apostolilor. Și toate patru se socotesc deopotrivă adevărate și, întregindu-se, una pe alta, ne dau icoana întemeierii religiunii creștine.

Și faptele mărețe ale eroilor din 1848 trebuie să devină *evangelia* naționalismului.

Evangelia este viață, și viața nu o poșt scoate din hârtii prăfuite, copiate mecanic de cercetătorii istorici din labirintul arhivelor, ci din istorisirea contimpo-

ranului, care descrie rolul oamenilor vii în operele istorice, intuindu-se prin aceasta momentele psihologice ale luptei naționale, din cari intuițiuni se țese caracterul național.

Memoriile sunt forma modernă a evangheliei naționale, căci ele ne relevează viețile cari stau în legătură cu evenimentele cele mari istorice și ne fac să înțelegem psihologia luptei naționale.

Arhivul face istoria trecutului, contimporanul plă-muește istoria viitorului. Stă în același raport istoria copiată față de istoria memoriilor, ca și frumosul din artă față de frumosul din natură. Acela dă forme simetrice delectătoare ochilor, ear acesta, și întră în însăși ființa și-și inspiră însăși ființa frumosului. Frumosul artificial e înțeles deplin numai de artist, ear frumosul natural de tot omul, care dispune de sensuri sănătoase.

Vrem, cu vite cuvinte, nu numai adevăr istoric, față de falsificările istoriografilor maghiari, ci și școală politică națională față de monstruosul aparat al școlii de maghiarizare. Și aceasta ne face să solicităm memoriile anilor 1848—1849.

Uite, de pildă, chestia lui Dragoș atât de nebuloasă, va rămânè în vecl nebuloasă în detrimentul adevărului istoric și al

psihologiei caracterelor din 1848. Cine e perfid, Dragoș ori Kossuth? Fost-a Dragoș un martir al perfidiei maghiare ori un trădător conștient ori inconștient? Secretarul lui Dragoș care l'a însoțit dela Dobrița în Zlagna și a participat la toate pertractările dintre Kossuth și Dragoș și apoi a fost present la catastrofa din Zlagna, îde unde cu fuga a scăpat de soartea lui Dragoș, Dl Stefan Antonescu, fost presidential sedriei orfanele din Lugoș, acum în retragere în Siria, ar pute să facă lumină asupra acestei chestiuni. E de datoria lui românească și creștinească, să o facă aceasta și să-și scrie memorialul, altfel și promis, și așteptat de atâta lume nedumerită.

Și toți deardându. Bună-oară dl Maior din Lugoș, pe lângă actele răsboiului, ar mai pute completa istoria patimilor lui Axente Sever, când densusul se făcuse chelner ca să poștă ajunge cu mâncarea la Axente Sever în temnițele din Sibiu, și s'ar clarifica și perfidia nemțească.

Și meșterul condeiului profesorul Enea Hodoș, cu școala sa înaltă, ar fi în poziția a ne da cheia evenimentelor din 1848. Densusul, crece a crescut în casa moșului său Simion Balint, de al cărui nume sunt legate atâtea fapte eroice ale Moșilor, și le-a auzit din fir în păr spunea de comu-

Aceasta aduce mari regrese nu numai în partea materială și morală, ci distruge chiar și viitoarea generație a poporului nostru.

În feliurite chipuri s'a căutat să se împedecă această patimă, dar' fără succes.

Din mai multe părți s'a adus la cunoștință existența unui medicament, numit: „Antibetin“, spunându-se că prin luarea lui de atare patimă ar perde pofta beuturii și s'ar desbrăca de această patimă.

Durere însă aceasta nu s'a constatat, nici la un cas în părțile noastre.

Fericitul preot Kneipp în metodelu său „Cura cu apă“, a fost scris că un bețiv, dacă face o anumită cură cu apă, în 8—10 săptămâni, se curează de această patimă.

Deși sunt un aderent al curei naturale cu apă, și m'am convins despre bunul efect al ei, în mai multe felii de morburii, totuși n'am avut până acuma ocaziune, ca prin atare pacient să mă pot convinge după afirmarea numitului preot.

Acuma pe aicia ne-a surprins o știre îmbucurătoare în privința acesteia. Atari fapte abia crezibile, dară totuși adevărate. Parintele Terenție Petroviciu, preot în Cela de mai mulți ani, dimpreună cu bătrânul său tată, un preot cucernic, ambii dintre cei mai vrednici preoți de pe Valea-Murșului, după-cum am auzit mai întâiu făcând proba, au cetit rugăciuni în Sf. biserică preste atari parochieni din loc, împreunând aceste rugăciuni cu un dialog de mărturisire duhovnicesc în fața altarului, toți acei pătimiși s'au vindecat de morbul beției. Mergând vestea aceasta în satele vecine, mulți înși din mai mare îndepărtare, au alergat la Cela, de unde au venit acasă toți vindecați de această patimă.

Un fost bețiv, din giurul Lugojului, nu demult mi-a povestit că: văzându-se nefericit prin patima beției, a mers la Cela, unde preotul bătrân după o slujbă puternică ce i-a făcut, a făcut în fața altarului un felu de mărturisire, carea așa l'a frapat în simțământul său, încât l'a cuprins o adâncă căință și a eșit plângând din biserică, apoi a mai plâns mult timp și după aceea a mers acasă. Și din acel moment nu mai poate suferi nici mirosul

beuturii, prin ce se află fericit. Tot asemenea am auzit dela foarte mulți de acestea.

Binevoiască Domnii preoți din Cela a practica această faptă nu numai umană, dar chiar folositoare pentru viitorul neamului nostru.

B.

Dela Sate.

Harnicul preot, dl Silviu Bichicean din Nereu, a fost greu cercat de soarte prin pierderea soției sale Silvia, care a răposat în Domnul la 4/16 Iunie în etate de 25 ani și abia în anul al 6-lea al fericitei sale căsătorii. În mormântarea s'a întâmplat la 5/17 Iunie a. c. la oarele 4 p. m. servind: Prea on. dn protopresbiter Paul Miulescu preotii: Pavel Vacarescu, George Balan, Mihai Pacățian, Ioan Popovici și Petru Pascu; Inv.: Emanu: Barbulescu, Antoniu Crisău, Iuliu Vuia, Nicolae Popoviciu, Petru Baran și Titu Pap. Responsurile funebrele le-a executat coral vocal din Nereu, sub conducerea lui Silviu Mezin. Cuvântul funebral l-a zis prea on. dn protopresbiter Paul Miulescu în biserică

Laudă merită Nerenții pentru ultimul onor dat preotesei lor.

Intristatului soț trimitem condolențele noastre, ear răposatei fie-i memoria eternă. Amicul.

Reuniunea învățătorilor

din stânga Murșului.

Națiunile conscii de cerințele de progres ale celui mai apropiat viitor, și-au intrunit forțele în numeroase corporațiuni și societăți, ale căror rezultate adese întrec pe cele ale autorităților, chemate a lucra în aceeași direcție.

De câte ori nu admirăm tăria morală și bărbăția, ce o manifestă alte națiuni în chestiile de vitalitate națională, fără a ne da seamă, ca acel puternic sentiment s'a încălzit la focul sacru al conștiinței de sine; trezite prin influința binefăcătoare a atator întruniri. Duceți pe cel mai savant bărbat de litere în comunei rurale, lipsite de inteligență, de bibliotecă și de mijloace de comunicație, și veți vedea, cum în scurt timp, savantul bărbat se va pogori din sferele sale în adâncimea stadiului cultural al elementelor, cari îl înconjură

Dacă biserică și neamul doresc serios, ca învățătoria noastră să fie pătrunsă de puternicul sentiment al conștiinței de sine, i se impune sacra datorie, a-și căuta mijloacele corespunzătoare, în're cari se numără și întrunirile învățătoresc.

Șapte ani au trecut, de când reuniunea noastră, grație caprițiilor unor conducători, este în neactivitate. Între anii 1897/8 s'a reactivat prin zelul învățătorilor conducători din tractul B.Comoșului, durere însă că autoritățile noastre seduse fiind — în loc de a sprigină născuțurile nobile ale învățătorilor zeloși, a trecut simplu peste constituirea legală a învățătorimii, începând a pedepsi pe conducătorii laudabilei acțiuni, pentru-că aceiași au avut tăria bărbătească, să o spună în toată francheța, că învățătorii sunt nedreptățiți, că legea se calcă în detrimentul progresului nostru cultural.

Sora reuniune din dreapta Murșului a primit aceleași statute, numărând între membrii ordinari numai pe învățători, și totuși nimeni nu a aruncat aceleași invinuri, cari s'au dat reuniunii din stânga Murșului.

Statutele lucrute și votate cu insuficiență la 1897 de înșiși învățătorii, s'au pus ad acta, abia după ani ni-se impun alte statute prin comisariul ven. consistor. Au trecut anii, decând aceleași statute fac calea dela reuniune la ven. consistor și durere că nici până acum nu s'a obținut vre-un rezultat multămitor; interesele culturale sunt subordonate unor interese locale și personale.

Nu este de mirat, când atari lucruri trezesc resentimente în inimile desnădăjduite ale învățătorimii, înstrăinându-i de mama biserică, și căzuți în desperațiune își pleacă alt undeva capul, îl vezi trecând la școlile comunale și de stat.

Cu adâncă durere venim a denunța acesteia marelui tribunal și a ruga și pe această cale pe Ven. Consistor, să binevoiască a lua dispozițiuni de urgență pentru reactivarea acestei reuniuni, trimițând pentru conducerea constituției un domn profesor din centru care neinteresat fiind, va conduce constituția spre mulțumirea adâncă măhniiților învățători; rugăm cu umilință Preaven. noastre autorități, să asculte cu părintească bună-voință durerile acestei reuniuni, cari s'au prezentat tot Ven. consistor în chip de reprezentațiuni și memorande; căci neglijând morbul, el va cuprinde întreg corpul nostru cultural și se va răsbuna amar în contul marilor noastre interese culturale.

Timpurile sunt cu mult mai critice, decât ca zilele națiunii să fie atât de străin tractați.

Consuli, veghiați!

Amicul culturii.

BIBLIOGRAFIE

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva“ din Orăștie, edată de d-nii Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

*

Partea Literară.

Pagini din istoria României.

Luptele Românilor
de

G. COȘBUC.

1876—1878.

(Urmare.)

Se știa încă de cu toamna, că Rușii vor porni războiul asupra Turcilor. Ei își adunaseră oștirile la Prut, așteptând primăvara. Ear Turcii se gătiseră și ei să întâmpine pe Ruși la Dunăre, ori poate în țară la noi.

Și se svonise, că vom lua și noi parte la război. De cu toamnă se daseră porunci, să se adune toate oștirile noastre în tabără, și inima ni-se cutremura de grije. Războiul aduce pustiire și moarte, și atâtea războaie câte au trecut peste capul nostru, ne-au înflorat firea.

Dar s'au potolit svonurile, și oștirea a fost trimisă pe la cămine.

Dar, în primăvară, au început svonurile să alerge prin țară cu mai multă putere. Acum era ce era.

Rușii s'adunau la Dunăre. Turcii pe aceeași urmă. Oștirile noastre fură din nou chemate sub arme. Se trimisese porunci, să scoabă grabnic dorobanții de prin munți, să-și lase plugul în brazdă, și să ție la Dunăre calea Turcilor, dacă ar fi încercat să treacă în țara noastră.

Era spaimă și fierbere în țară, ca tot-d'una înainte un război, mai ales acum, când războiul nu-l adusesem noi și cădea asupra noastră ca o năpaste. Grija cea mare ne era, că Turcii trecând Dunărea, vor face războiul cu Rușii la noi în țară. Ei se adunaseră cu multă tărie de oaste la Ruciu și la Vidin.

De la Ruciu puteau să treacă Dunărea la Giurgiu și din câte-va sărituri să ajungă la București, să-l aprindă și să-l jefuească.

Ear pe la Vidin era obiceiul lor să treacă de câte ori aveau război cu Rușii, ca să-și întâmpine și să nu le lase vreme să treacă în țara turcească.

Oștile noastre se îngrămădiseră în fața Ruciuului și a Vidinului. Dar Turcii n'au încercat să treacă Dunărea. N'au încercat măcar să oproască pe Ruși, închizându-le drumul Dunării. Așa, că Rușii și-au făcut în liniște pod peste Dunăre la Zimnicea și au trecut în țara turcească.

Pe când noi steteam străjeri la Dunăre, Rușii se răslețiră pretutindeni în Bulgaria, alungând nesfârșite oștiri ale pușinilor Turci, cari îndrăsniau să le iase în cale, bătând pe cele ce li se împotrivaiau și răsbind pe cele din cetăți.

(Va urma.)

nicativul „tată-moș“, mai apoi în casa părintească din Baia-de-Criș, care era caracterul general al lui Iancu, a auzit și văzut atâtea lucruri, fără de cari ar rămâne lacună în istoria anilor 1848—9. Dinsul ar și în chipul cel mai potrivit zugrăvi figura prefectului Simion Balint.

Incidentul acestor solicitări e un mic volumaș, ce a apărut în tipografia „Minerva“ din București sub titlul „Din vremuri apuse“ datorit chiar soacrei Dnii E. Hodog, doamnei Iudita Secula n. Truța. Prețul: 1 leu.

Doamna Secula, fiica preotului Truța din Cricău, descrie în felul său femeiesc, interesant și viu cele auzite de la tatăl dânsel despre evenimentele din 1848. Ear' tatăl doamnei Secula este un tip de preot român, care-și deschide casa pentru conducătorii mișcărilor românești din 1848, unde se fac planuri de acțiune și de unde se susțin legăturile informative între oștirile românești.

Istoriisrile nu prea ajung la îndeplinire, dar' ele stîrnesc interes și mișcă inimile, dau viață.

Popa Truța are să supoarte doue cruci: crucea patimilor familiare și crucea patimilor naționale. Și le supoartă pe ambele cu bărbăție.

Când sosesc Ungurii la Cricău, popa Truța își pune soția cu cinci copilași pe carul tras de doue vaci, ca să abă copii lapte; o direge spre creștetul munților, unde o ascunde. El, ca o umbră, e în urma familiei, și la serviciul de informațiune al oștirilor românești, vecinic cu capul în mână.

Abia și adăposteste familia în o peșteră și își pierde un copil. Acasă totul e devastat de Unguri. În credința, că Ungurii nu o să mai întoarcă, își aduce earșii familia la Cricău, cu un băiețel, care trăgea de moarte. Dar' abia sosește acasă și eată husarii înainte casei. Popa are atâtea vreme să sară pe cal și scapă dintre focurile husarilor gonaci, soția aleargă între grâne, unde leșină și husarii trec pe lângă dânsa cu vorba, că aceasta-i Unguroaică. Ear' micul băiat bolnav, lăsat acasă muribund își dă între acestea sufletul și-l înmormentează vecinilor, cari l'au găsit mort.

Intreagă cartea e plină de episoade interesante din viața pribeagă a bătrânilor și copiilor refugiați între munți, cari revărsă lumină asupra psihicului în vremuri de război civil.

Și deosebit serviciu a făcut dna Secula prin descrierea atrocităților honvezești. Maghiarii anume au alcătuit un adevărat cult

al semizeilor honvezii, în romantica descrierilor revoluționare, ear' din Moșii nostri făcură canibali. Volumul present însă arată tocmai contrarul și adică, cum honvezii măcelăresc tot ce românesc le vine în cale: bătrâni, femei și copii neputincioși, și lozinca lor e: moarte Românilor. Ei străbat și în casa Neamului Mor să ucidă pe preoteasa valahă, unde însă cad sub armele soldaților împărătești, cari făceau straja casei.

În sfârșit o carte a vieții revoluționare este acest mic volum, așa cum a înțeles-o o copilă de la tatăl său. E destul atâtea, ca să se ridice peste nivelul cărților de șablon și să fie cetită de toți cari au interes pentru viața națională.

Fie ca ea să servească de impuls contemporanilor din 1848, ca să-și scrie memoriile lor, evangeliile cu atâtea sete așteptate de obștea românească; fie ca ea, prin glasul inimei să dea impuls generației de astăzi la iubirea și jertfa pentru neam.

Recunoștință i-se cuvine femeii, care și-a făcut datoria față de memoria părinților și față de viitorul fiilor sef. Așa se face educația națională.

Uncheașul.

De-ale Francezilor.

—><—

Din viața lui Napoleon I. — Vestitul aeronaut Francisc Blanchard venise la Paris în 1785, ca să arate lumii balonul său îndreptat. Proba cu acest balon, care era isprăvit gata, avu s'o facă în ziua de 26 Iuliu. Sute și miș de privitori stăteau nerăbdători să vadă începutul scenei interesante.

În mijlocul mulțimei erau de față și câțiva elevi ai școlii militare, care vorbeau cu mult interes de înrebuințarea balonului în răsboiu; dintre toți însă cel mai mare interes îl arăta un băiat de vr'o 16 ani, mic de statură, uscățiv și palid. Din trăsăturile feței lui se vedea mai multă inteligență, decât frumusețe. Nu se părea tocmai sănătos, însă putea să aibă un temperant cu mult mai vioiu, decât toți camerazii săi.

— Tu, așa se vede, măi Bonaparte, ai avè poftă să sborî drept în ceriu! — îi zise unul dintre camerazi.

— În tine-i prea mult oxigen, Napoleon. Tu ai căde de sigur din barca balonului! — îi zise un al doilea.

— Nu-ți umble gura! — răspuse micul cadet. — În clipa primejdiei nimeni nu e mai curajos decât mine. Sfinte Doamne! Cât de mult îi pismuesc eu pe Englezul ăsta cu părul roșu, care poartă să ia parte în călătoria cu acest balon.

— Dar' a și plătit pentru asta vr'o 200 livre, așa se zice.

— Ear' eu, bietul de mine, în toate buzunările nu am mai mult de șapte livre.

— Imbie-te, — zise unul — că-ți faci slujba de greutate în luntre, și sigur te primește.

— Pentru așa ceva însă nu i destul de greu! — reflectă un altul dintre camerazi.

— Țin că e sub demnitatea mea, să răspund la fleacurile voastre! — le zise Napoleon.

Vorbiau așa de tare, că Englezul se întoarse spre dîșii și-i asculta. Până chiar în acest moment fusese vreme frumoasă; deodată însă încep o vijelie, și nori grei se ngrămădiră pe bolta ceriului. Ear' aceasta îl neliniștea foarte mult pe Englez, care, întorcându-se spre aeronautul Blanchard, îi zise:

— Domnul meu, vremea se vede foarte schimbăcioasă, și D-Ta mă asiguraseși, că vom avè cu balonul o cale plăcută.

— Despre asta te asigur eu din nou, mylord — răspuse aeronautul.

— Dar' nu vezi, că vijelia se apropie?

— Ce-ți pasă! Noi numai decât avem să fim de-asupra vijeliei.

— Cu toate astea, între asemenea împregiurări mai bine abzie de călătorie. Dar' ce-o să fie atunci cu spesele de călătorie?

— Cum crezi, mylord; dar' spesele nu ți le pot restitui.

— *All right*, d-le Blanchard! Tot n'as vrè să-mi fie banii aruncați în vînt. Trebuie să concezi, ca să plece altul în locul meu.

— Asta se poate, mylord.

— Atunci așteaptă zece minute.

— Și cincisprezece pot să aștept.

— Domnilor! — zise Englezul — pentru anumite împregiurări nu pot să-mi fac călătoria cu balonul. E careva între D-Voastre, care să se urce în locul meu?

— Eu! — strigă micul Corsicean (Napoleon de naștere a fost din insula Corsica.) și făcînd trei sărituri, se trezi în barca balonului.

Camerazii lui începură să ridă.

— D-Ta ești elev al școlii militare?

— Da, mylord!

— Și vrei să faci călătoria aceasta?

— Da!

— Prea bine; îți las dreptul meu pentru jumătate numai din suma ce am plătit eu. Ai să-mi dai o sută de livre!

— O sută de livre! — exclamă uimit Napoleon. Asta e preste puțină... eu n'am decât șapte livre.

— Atunci nu putem să facem tîrgul — zise Englezul, și făcînd semn celorlalți camerazi ai lui Napoleon. Nici unul însă nu se înștiință.

În sfîrșit zise Englezul:

— Așa se vede, că va trebui să mai lășăm din preț. — Să zicem dar': cincizeci de livre!

Atunci se amestecă în vorbă unul dintre camerazi și zise:

— Tot, cât avem, punem toți pentru tine, Bonaparte, numai ca să poți pleca! — Făcînd o colecție și în câteva minute se strîseră 46 de livre.

— Sus în barcă, Napoleon! strigară toți ca dintr'o gură.

Tocmai în clipa din urmă, când balonul avea să pornească, — se auzi un glas aspru:

— Țasta e scandal! E o vătămă a legilor militare!

Era adevărat un ofițer, care-și făcînd drum prin mulțime până la balon. Era Pichegon Charles, generalul de mai târziu. În școala militară dînsul propunea matematica și geografia; ear' Napoleon era unul dintre elevii lui.

— Bonaparte! — strigă profesorul — să te cobori numai decât! Cum cutezi D-Ta, în uniformă, să iai parte la producțiunii publice? Pentru asta ai să capeți două zile arest!

Adînc măhnit și abia stăpînîndu-și mînia, — viitorul domnitor al lumii se coborî din balon între strigătele de bucurie ale publicului. O privire amară aruncă asupra profesorului său Pichegon, care, sigur și-a adus aminte de asta, cînd, cu 19 ani mai târziu, la porunca lui Napoleon și în timp de noapte — ca general fu aruncat în temniță.

— Așadară trebuie să-mi perd paralele — oftă odată Englezul.

— Vino cu mine, mylord. — Norii se trag spre mează-noapte. Pofteste numai și te urcă!

— Well! — zise Englezul și se sui în gondolă.

„Dă-ți drumul!” — rezună porunca lui Blanchard și balonul se ridică maiestros prin păturiile de aer.

Dintre biografii lui Napoleon, — cel mai mare vieteaz al veacului, de care ne despărțim, — foarte puțin cunosc această istorioară. Singur Iulian amintește de ea pe scurt în opul „*Galerie de Contemporaine*”, care a apărut la Bruxella în 1849.

Cine a născocit mărcile postale?

Mulți foarte mulți oameni găsesc mare plăcere a strînge mărci postale și cheltuesc bani mulți numai și numai pentru a se putea faloși că au „cele mai vechi”, sau „cele mai neobișnuite” mărci. Adese-ori se aude că cutare ori cutare iubitor și stringător de mărci a dat chiar câteva miș de florini pentru o singură marcă. Se înțelege, că așa ceva o fac numai bogătanii și încă de aceia, care n'au trageră de inimă de a cheltui bani pentru lucruri sau fapte mai folositoare omenimii. Se întemplă adese ori, că niște ștregari îi păcălesc și le vînd mărci false, fabricate anume, dîndu-le înfașurare foarte veche, storcînd astfel de la un asemenea stringător fără cumpăt bani pentru nimica.

Odată porniți pe această cale, stringătorii se trudesc să afle: cine a născocit mărcile postale, sau cînd s'a întrebuițat pentru întâiași-dată marca postală? Și eacă ce s'a aflat:

În Anglia, întâiele mărci postale s'au ivit la 6 Maiu 1840, de culoare neagră, avînd în mijloc capul reginei Victoria, care și acum trăiește și domnește încă; se credea deci o vreme oare-care, că le iscodise directorul poștelor de atunci la Londra. Mai târziu s'a dovedit însă, că în anul 1823 în Svedia unul a propus dietei, ca scrisorile să fie provăzute cu mărci, pe care să le vîndă statul.

În sfîrșit s'a găsit în timpurile din urmă un document vechiu francez, din care reiese lămurit că încă la anul 1623 se întrebuițau în Franca un fel de chipuri ce se lipiau pe scrisori. Știri mai vechi depre obârșia mărcilor postale nu s'au găsit până acum.

Arderea cadavrelor.

În vechime, mai toate popoarele își ardeau pe morții lor, ear' cenușa fiecărui mort o păstrau în niște oale foarte tari, care adese ori aveau înfașurare foarte frumoasă; le ziceau urne. Familiile sau îngropau aceste urne în anumite morminte, sau le și țineau în casă, la locuri anumite, trîșirîndu-le după cum membrii mureau unul după altul.

Dintre popoarele cunoscute ale vechimei numai Oveii nu ardeau cadavrele, ci le îngropau așa întregi în pămînt. Obiceiul acesta l'a prescriș și biserica creștină credincioșilor, încă îndată de la începuturile ei, astfel că toate popoarele creștine l'au păstrat până azi.

În veacul nostru însă, s'au ivit mulți oameni cuminți și pe deplin cu frica lui D-zeu, creștinii adevărați și buni, care propovăduiesc, că este mult mai potrivit a se arde corpul mort, de cât a' lăsa să fie mîncat de vermi; căci corpul neînsușeșit chiar după cuvîntul sf. scripturii trebuie să se prefacă ceea ce a fost din capul locului: „praf și cenușe”.

Deși bisericile creștine toate se împotrivesc acestui mod de a reințoarce pămîntului cele pămîntești ale omului, totuși obiceiul de a arde corpurile morților se lățește tot mai mult, precum reiese din următoarele date: În Italia sunt 28 „cuptoare pentru arderea cadavrelor” (li se zice și „*Crematoriu*”); ear' reuniuni, ai căror membri după moarte vreau să fie arși, 43 la număr; în Statele Unite din America sunt 18 cuptoare și 23 reuniuni; în Germania: 4 cuptoare cu 26 reuniuni; în Engliera: 2 cuptoare cu 2 reuniuni; în Suedia: 2 cuptoare și 1 reuniune cu 5 comitete; în Elveția: 1 cuptor și 7 reuniuni; în Dania: 1 cuptor și 1 reuniune.

În Olanda, Norvegia și Austria se află reuniuni, ai căror membri vor fi arși după moarte, dar' nu se găsește încă nici un c ptor, fiind-că guvernele acestor țări n'au dat voie nimînu pînă acum pentru zidirea lor.

În Ungaria au cerut mai multe persoane să li se îngăduie a face un „*Crematoriu*”, dovedind că și la noi sunt mulți oameni, care consimt a fi arși după moarte, ear' nu îngropați; dar' ministerul nu s'a învoit pînă acum.

Arderea cadavrului nu ține mai mult de cât un cias și jumătate și dacă e de ars numai un mort, cheltueșile se urcă aproape la 10—11 florini, pe cînd pentru cadavrul al doilea ce ar fi ars îndată după cel dintăiu nu s'ar plăti mai mult de cât 1 fi 50—2 florini.

Frumusețea la diferite popoare.

Conceptul frumuseții este foarte deosebit la diferitele popoare, dar' toate popoarele recunosc, că omul e mai frumos și mai plăcut, dacă se împodobeste cu tot felul de ornamente și gătești, lucru foarte greșit de altfel.

Astfel botocuzii se împodobesc cu verigi atîrnate de gardinele nasului, ca și cum ar fi niște cercei. Indianii din America de mează-zi își smulg sprîncenile și tot părul din cap. Unde nu este obicei de a purta haine, oamenii își tatuiază (crestează) pielea. În privința aceasta se disting cu deosebire locuitorii insulelor Caroline. Acolo fiecare însulă își are semnele sale naționale, după care locuitorii își văpșesc trupul și își tatuiază pielea. Indianii de pe țăr-mul Nilului, își găsesc plăcerea în aceea, ca să-și văpșească părul lor mare și împletit în trei, dîndu-și o culoare cât mai albastră; o altă seminție își văpșește părul în roșu. Pe lângă asta se împodobesc cu pepteni mari, cu cununi de pene, etc. Locuitorii nordului, ca de ex. *Grönlandezii*, își smulg barba pînă la cel din urmă fir.

Cel mai nebun mod de găteală e însă la unele popoare din Africa de mijloc, care își scot toți dinții din falca de jos. Și mai barbar de cât acesta este modul de împodobire la unele popoare sălbătice cu pielea arămie din America nordică. Aci este obiceiul de-a strînge capul fraged al micilor copii între două lopățele, așa că încetul cu încetul capul ia o formă lătăreată, cam în chipul unei cărămizi. Nu e mirare, dacă în urma acestui obicei întreaga seminție, care de altmintrelea se află în a punere, e foarte timpită la minte.

NOUȚĂȚI

Arad, 7 Iulie n. 1899.

Mihail Eminescu. La 15 (27) Iunie s'au împlinit zece ani dela moartea lui Mihail Eminescu, poetul tristeții și al melancoliei. Din incidentul aniversării a 10-a dela moartea lui, redacția revistei „Foaia Albastră” din București a scos un ziar comemorativ intitulat „Mihail Eminescu”, în care pe toate 4 paginile sunt publicați articoli și amintiri asupra poetului. Găsim aici o frumoasă schiță de Caragiale, în care autorul caracterizează pe nenorocitul poet astfel: „În capul cel mai bolnav, cea mai luminoasă inteligență; — cel mai măhnit suflet în trupul cel mai trudit”. Găsim d. e. frumoasa poezie de Al. Vlăduța dedicată poetului, în care autorul zice, că cetind „măeștra carte”, ce o știe pe dinafară și urmând șirul de slove ce gândul lui (Eminescu) le sâmbă-
nără

„Mă duc tot mai afund cu mintea
În lumile de frumuseți,
Ce-au isvorit, eterni luceferi,
Din noaptea tristei tale vieți”.

„Familia” din Oradea-mare promite, că numărul său viitor îl va dedica întreg memoriei lui Eminescu, care prin această revistă s'a introdus în literatură și tot aici și-a încheiat activitatea sa literară prin 7 poezii lirice, ce le-a publicat în „Familia” și de unde le-au reprodus „Convorbiri Literare”.

D șoara Emilia Cioran, fiica preotului din Reșinari, a trecut zilele aceste cu succes strălucit examenul de licență în istorie la universitatea din București. D-șoara Cioran a fost cea mai distinsă elevă a eminentului profesor universitar N. Iorga, căruia îi datorește bogăția de cunoștințe istorice ce și-a dobândit. E prima Ardeleană licențiată la universitate. Bucurându-ne de succesul d-șoarei Cioran, dorim ca să aibă cât mai multe imitatoare din rândul compatrioților sale.

Spaimă între „patrioți”. Ci-că earășii ar umbla primejdia printre fiții națiunii alose alui Arpad și Israil. Ș'anume în chip de niște broșuri (carticele) roșii, intitulate „Lege, drept și dreptate”, scoase și răspândite de un anume Georgie Sandrea... Broșurile se trimit mai ales preoților români, cari le împărtășesc țeranilor. Li-se spune în ele să mai aiba răbdare, că veni-va și sfânta zi de răsunare. Ce e mai mult, zic foile patriotice, ca să le poată trece peste hotar (căci toate primejdiile se coc în cuptorul Ligei din București), pe cuverta broșurei se tipărește că e carte de rugăciune, și de fapt 3-4 pagini în adevăr cuprind rugăciuni. Restul însă, aolieu, fiții treji „patrioți” bun!, restul e apel la revoluție!

Și când te gândești, că asemenea fleacuri nu numai sunt crezute între unguri, dar chiar îi bagă în spaimă! Poate să fie însă la mijloc și vre-o „manevră” d'alui Jeszenszky!

Sfințire de cruce. Duminecă în 13/25 Iunie a. e., eșind cu s. lătie, s'a sfințit în ființa de față a poporului dreptcredincios din comuna Jabar crucea de lemn ridicată pe hotarul comunei noastre de către vrednicul creștin Ștefan Lupșa, membru în comitet și de către feciorul său Andrei, bun cântăreț și tipicâș bisericesc. — Crucea e cu atât mai frumoasă, cu cât e lucrul mâinilor lui Andrei și ridicată pe locul lor propriu, pe care loc și mai înainte stătuse o cruce dela bătrânii lor. Ne ulem de

bucurie, când vedem prin astfel de faptă că mai sunt atari creștini al căror suflet și inimă mai bat după cântarea bisericii „Crucea e păzitoarea a toată lumea, crucea mântuirea credincioșilor”. Afle fapta săvârșită multă imitatori creștini, ear dăruitorilor noștri fie-le spre cinste creștinească; crucea să le dea putere și tărie d'a învinge toate greutățile lumii. Primească deci și pe această cale călduroasele noastre mulțumiri creștinești, pe cari în numele obștei creștine, le aduc dăruitorilor noștri. Jabar, 21 Iunie 1899. Ioan Nicorescu, paroch.

Dăruire. Răposatul de vecnică aducere aminte, fost cel mai harnic econom în comuna Jabar, Andrei Ghêrda, — ca unul ce a iubit în toată viața sa biserica și înaintarea ei, la ceasul morții sale în prezența mea și alor doi martori — la îndemnul meu — a lăsat cu grațiu viu, ca feciorul său să dea din averea sa suma de 20 fl. v. a. s. bisericii din loc. — Intențiunea sa a fost ca dănsul nici când să nu fie uitat de comuna sa, drept aceea a și lăsat la buna dispoziție a mea ca să-i eternizez numele prin crearea unui „fond parochial” a cărui başă va fi suma dăruită. Ca unul demn creștin îi zicem: în veșci pomenirea lui! Jabar, 21 Iunie 1899. Ioan Nicorescu, paroch.

Reuniunea învățătorilor. gr. catol. din Citele Sătmăr și Ugocia, aparținători la dieceasa Gherlei, își va ține adunarea generală anuală în 13 Iulie st. n. a. c. în edificiul școlii rom. gr. cath. din Seini (Szinnyerváralja).

La această adunare se invită cu tot respectul:

a) P. T. domni membri fondatori, ordinari, ajutători și onorari ai Reuniunii,
b) P. T. Reuniunii învățătorilor rom. din Ungaria și Transilvania.

c) Toți iubitorii de înaintarea școlilor și învățământului poporului nostru român.

Membrii ordinari ai reuniunii au se notifice președintelui cu 8 zile înainte scuzele pentru eventuala lor absentare precum și doritorii de a diserta cu ocaziunea acestei adunări, operatele lor să le trimită tot la acel termen.

Competințele și restanțele sunt a se răspunde de către domnii cassari filiali înainte de adunare.

Dat în Baia-Sprie în 10 Iunie 1899. *Athanasiu Lupan* m. p. presid. Reun. *Ioan Lesian* m. p. secret. Reun. Spre orientare: Incunoștiințarea, despre banchetul și petrecerea de vară proiectată deja, se va face în mod deosebit.

Pecătoși. Cine oare în comitatul Aradului, și departe între Români, nu cunoaște ori n'a auzit de birăul Igrășan din Pecica, acest slugă bine îngrășat al fîbirăului, care la toate privilegiile face treaba domnilor dela stăpânire? Ei bine, omul acesta a avut îndrăzneala să se adreseze chiar unor foi românești. Astfel subscrie în „Gazeta” prosa făcută de și mai vestitul Ieftici, sêrbul renegat care s'a înfipt între Români numai spre a săvîrși pécătosenii... Vor acești două indivizi să protesteze adică împotriva adresei de aderențe ce am publicat din Pecica, subscrișii în locul întâiu de preotul Dr. Barbu. Mai trist e, că se găsește un ziar românesc, care dă două coloane uerșinașilor cari de multă vreme numai treaba dușmanilor Românilor o fac.

Convocare. Pe ziua de 9 Iulie sunt convocați în adunare extraordinară membrii „Reuniunii de ajutorare mutuală din Pâncota” pentru a decide în privința intrării societății în „Országos központi H. szövetkezet”. Fiind și Români membrii acolo, li-se atrage atenția. *Un membru.*

O rectificare. Ni se scrie, că în numărul duplu (25) din Sâmbăta trecută pe pagina 6, coloana 1, unde se vorbește despre examenul din *Buziaș*, s'a publicat greșit acest nume, pentru că examenul din vorbă nu în *Buziaș*, ci în comuna *Seulea* s'a ținut. Prin urmare, dl învățător *Zacharie Lazarescu* la școala din *Seulea* a pre-

stat acel examen slab, care a nemulțumit pe cei-ce de față au fost.

Otrăvitori din Jebel — osândiți. Aproape o săptămână de zile a ținut judecata tribunalului reg. din Timișoara asupra celor pécătose de otrăvitori din Jebel. Sentința li-s'a spus Duminecă înainte de amiază. Dintre cei 14 învinuiți de făptuirea acestui greu pécac, numai *cinci inși au fost osândiți*, și anume: *Maria Nicodim* (pentru două casuri de omor prin otrăvire) a fost osândită la *temniță pe viață*; *Catarina Urzica*, *Maria Cioran*, *T. Zimcea* (pentru câte un caz de omor) și *George Korin* (pentru ajutorul dat la *cinci casuri de omor prin otrăvire*) — la *temniță de câte 15 ani*.

Celelalte 9 femei, nefiind destule dovezii împotriva lor, deocamdată au scăpat neosândite, dar sunt ținute încă și mai departe în temniță preventivă.—Toți osândiții (afară de *Catarina Urzica*) precum și procurorul au dat recurs în contra sentinței.

Din Răpsig primim următoarele rânduri: În Nrul 24 al preșutei foii „Tribuna Poporului” a apărut un comunicat despre examenul din *Boroș-Ineu*, în care între altele se zice, că acel examen mai ales în școala bătrânului învățător n'ar fi fost indestulitor. Subscrișul am asistat la examen ca comisar și în interesul adevărului mă aflui îndemnat a reflecta, că *examenul din numita școală a fost chiar bun* și numai din o peană cu rea voință și cu rea tendență a putut să iase acel comunicat. Căți au fost prezenți, toți afară de unul au eșit indestuliți de la examen. Cu stimă: *Ștefan Hereșiu*, comisar.

Din cercul Ianului (Caraș-Severin) am primit de mai multe zile știrea, că o femeie se dă acolo de *Christos și prostește lumea în fel și chip*. Ni-se mai scrie acum, că deși presa s'a ocupat de această afacere, nu s'a luat încă nici o măsură din partea administrației, și poporul de rënd continuă a pelerina la femeia șarlatană.

Rugăm pe preoții de pe acolo să lumineze pe țeranii și să nu-i lase a-și pierde vremea cu lucruri deșerte.

Furtună într'un păhar cu apă.—așa i-s'ar putea zice certei și bății ce s'a întâmplat pe calea ferată (spre Comorn) baronului *Fiăt Pál* (fiul fișpanului din Alba-Regală) cu doui oficeri. După bătaia în tren, a urmat cea cu arma în mână, *duelul* pentru spălarea onorei. Lucru ci dat: zia-rele maghiare spun că tinerul baron s'a bătut cu amândoi oficerii, dar că în duelul cu locotenentul *Heidler*, deși s'au bătut cu sabia, *nici unul n'a rămas rănit!*

Posta Redacției.

Dlul P. Rotariu avem să-i punem câte-va întrebări, deoarece ce se arată în „Gazeta” n-rul de ieri foarte îngrijat de lupta ce s'ar fi dezvoltând între Români în urma aderențelor proteste ce publicăm. Întrebăm adică: cine dacă nu protopopii *Voicu Hamza* (din Lipova) și *Putic* (din Timișoara) amicii d-sale, au început cu aderențele-proteste în foi? Și au început anume împotriva noastră, cari luptăm pentru dărîmarea sistemului neamurilor. Că noi reprezentăm voința și dorința obștei, s'a dovedit prin votul Sinodului, corporațiune aleasă sub auspiciile chiar a fostului episcop *Mețianu* (pe care de altfel înainte d'a fi ales director la bancă, nimeni nu l'a combătut cu atâta violență ca tocmal dl *Rotariu*).

Ear' după-ce s'a făcut alegerea, earășii cine a început cu publicarea adreselor de aderențe-protest? Oare nu foaia în care scrie dl *Rotariu*? Și de ce să aibă drept a-și arăta sentimentele numai studenții, cari nu s'alegători, ci mulți dintre ei sunt încă minori, ear' cei cu vot în biserică, să rabde insultele atâtor anonimi și minori ori a „companistului” neamurilor, și să nu aibă drept a protesta în contra nechemărilor și reilor cari batjocoresc suprema corporație bisericăscă a Diecesei?

Cine vânt seamănă, culege furtună, zice proverbul. Neamurile și toate codițele lor au sâmbănat vânt. Și tot se plâng?
Curios mai e la cap dl *Rotariu*, de când a ajuns director.

G. C. Căbești. Bună. Se va scoate în suplimentul ocașional.

M. Rada. Ca să putem da crezământ celor ce scrii, trebuie să ne spunți cine ești! De altfel dacă aveți ceva cu preotul, nu la foi, ci întâiu poștește la ven. consistor.

Ioșif Sămăntă. „Taina celor 12 Vineri mari” se află de vânzare la „Revista Orăștiei”, Szászváros.

I. Obadeanu, Uzdin. S'au primit.

D. Micu. S. În alt număr.

G. Darlea, Mășca. Cele bune (poporale) într'un număr viitor. Cele naționale nu se pot publica fără să te primejduești.

Asistent, *Socodor*. Vă rugăm să ne trimiteți altul, scris legibil și numai pe o pagină, că altfel nu putem citi nici da la tipar.

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În cas contrar li-se va intrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA.

ECONOMIE.

Grăne.

		6 Iulie.	
		Arad:	B.-Pesta:
Grâu	Iun. fl.	8.30—9.50 fl.	9.70—9.95
„ mai slab „	„	8.—8.10 „	„
„	Oct.	„ — „	8.93—9.06
Cucuruz	„	„	„
„	Aug.	„	4.54—4.66
Orz	„	6.—6.40 „	6.15—7.—
Săcară	Iun.	6.80—7.—	6.90—7.15
„ pe Oct.	„	7.50—7.70 „	6.92—6.98
Ovės	Iun.	5.—5.10 „	5.85—6.00
„	Oct.	„	5.54—5.56

Cursul pieții din Arad.

Din 2 Iulie n. 1899.			
Hârtie-monetă română	Cump. fl.	9-47	vând 9.51
Lire turcești	„	—	—
Imperial (15 R. aur)	„	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	„	126.—	127.—
Galbeni	„	5.58	5.63
Napoleon-d'or	„	9.48	9.55
100 Marce germane	„	58.50	58.95
Livre sterling	„	11.90	12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

1 Iulie.

Ungare; greutate:			
bătrâne	320—330 kg.	42—42.5	cr. p. kg.
tirere	320—330 „	44—44.5	„ „
„	250—330 „	44—45	„ „
„ până	250 „	45—46	„ „
mijlocie	240—260 „	47.5—48	„ „
Române	„	„	„ „
erbesti	„	44.—46	„ „

Spirit:

19 Iunie.

Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu toptanu	54.50
„ „ cu mic	55.50

Editor: Aurel Popovici-Barciann.
Redactor responsabil Ioan Russu Sîrliann

„CONCORDIA“
Societate comercială pe acții,
Sibiu. 336 12-6

pune în vânzare

UN VIN EXCELENT

garantat curat, cu prețul de
40 cr. Litru!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!

LICITAȚIUNE.

Pentru edificarea școlii din Toracul-mic, se scrie concurs de licitațiune cu ofertă închis.

Prețul de esclamare: 3410 fl. 47 cr. v. a.

Planul, preliminarul cheltuielilor și condițiilor se pot vedea la oficiul parohial din loc, unde reflectanții vor avea a-și trimite ofertele timbrate și sigilate, însoțite cu vadiul de 10% până în 15 Iulie st. n. 1899 inclusive, căci cele întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Ofertele se vor desfășura în prezența comitetului paroh. În 16 Iulie st. n. 1899 la 8 ore a. m. în localitatea școlii, legându-se imediat contractul cu oferentul cel mai ieftin, fără licitație verbală.

Toracul-mic, în 2 Iulie 1899 st. n.

V. Petrovici,
paroh președinte.

Petru Mihaiu,
inv. și notar la comitet.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

(33) 92—

ÎN SIBIU.

asigură pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Căraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.)
precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Cumpărați și citiți!

„Din vremuri apuse“

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

la

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului
„Tribuna Poporului“

295 szám
1899.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1899. évi V. 158. számú végzése következtében Dr. Marta Sándor megbízott lippai ügyvéd által képviselt „Victoria“ takarékpénztár javára Hanes Petru, Hanes Mitra, Hanes Mitru és Zsurkonye Vasilia ellen 200 frt s jár. erejéig 1899. évi április hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 389 frt 20 kr-ra becsült Hanes Mitrunál 2 tehén, három hetes borju, Hanes Mitranál 2 faalkatásu elmozditható épület, Zsurkonye Vasilienél 2 faalkatásu elmozditható épület, egy tehén és egy boglya szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a m.-radnai kir. járásbíróság 1899. évi V. 158/2 számú végzése folytán 200 frt tökekövetelés, ennek 1899 évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai, 4¹/₂% váltódíj és eddig összesen 46 frt 45 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Hanes Mitru, Hanes Mitra, és Zsurkonye Vasilie petrisi lakosokon leendő eszköziesre 1899. évi Iulius hó 12 napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102¹/₂-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radnán 1899. évi Iunius hó 28 napján.

346 1-1

Schmikál János
kir. bír. végrehajtó.

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chiria dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recuizitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbui măselele cu ori ce material îndatnat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o săvârșesc ori pe lângă amonțirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plățire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrigire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparăz părțile rupte din ei.

Scot dinți dela sëraci gratuit. Ordinez dela 5—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de amezai dela 9—12 ore după amezai dela 2—6 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deosebită stimă:

VAJDA BENEDICT
medic-dentist.

331 20-17